

párolag el az erdőfedte területen! S mégis mind a talaj, mind a légkör, mindig nedvdúsabb az erdőben! ?

A magyar erdészetnek sok tekintetben egészen különleges természeti viszonyai vannak, mit másutt, nevezetesen Németországban nem igen lelmi fel. A helyviszonyoknak megfelelő erdészeti tudományt tehát csakis saját erőnkön vagyunk hivatva kifejteni! A szomszéd példáját követhetjük, de nyomában járva szüntelen, néha verembe juthatunk! különben is nem lehet valami magasztos és felemelő tudat, mindig csak más után indulni!

N. Gy.

Az épületfa fuvarozási díjának s adásvevési árának alkalmazásban lévő egyik módozata felett.

A nagybányai kerületben, s az ezzel szomszéd vidéken az épületfa eladási s szállítási árainak meghatározásánál 1''-nyi vastagság, és 1 folyó öl hosszúság vétetik rendszerint alapul; úgy, hogy az egy folyó öl fának ára az annak vastagságát jelző hüvelyk-számmal ugyanazon arányban növekszik.

Hogy a faárak és fuvarbérek ilyen módon való rendszeresítése, mely életbeléptetését valószínűleg csakis azon téveszmének köszönheti, miszerint 1 folyó öl fának köbtartalma, tehát súlya is a vastagság hüvelykeivel egy arányban szaporodik, semmiképen sem felel meg egy rendezett üzem igényeinek, sőt az, mint alapjában hibás, majd az eladót, majd a vevőt vagy fuvarost érzékenyen károsíthatja. Ezen állítás igazságának bebizonyítására készült a következő kimutatás, melyben példakép 100 folyó öl 4, egész 10 hüvelyk vastag gömbölyü bükkfa után járó fuvarbér van külön-külön kiszámítva, alapul vétetvén, az itt alkalmazásban lévő bérszabályzat szerint, a legközelebb helyekről 1'' és 1 folyó ölért fizetni szokott 1.5 krnyi bér.

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	XIII.	
Tétel	Közép átmérő	Hossza	1 folyó öl ára, hüvelykénként 1. krt számítva	Kereset 100 folyó öl után	Köb tartalma	Súly a köblábonként 0,3 mázsát számítva	fuvarbérből esik	Egy köblábra	Egy mázsa	Egy folyó öltre	100 öl után kereset	Egy köblábra kereset	Egy mázsára kereset
sz.	„	öl	kr	frt kr	köb	mázsa	kr	kr	kr	frt kr	kr	kr	kr
1	4	100	6	6	52	20 ⁸	11 ⁵	28 ⁹	2 ³⁶	2 36	4 ⁵⁴	11 ³⁴	
2	5	100	7 ⁵	7 50	80	32 ⁰	9 ³	23 ⁴	3 ⁶⁴	3 64	4 ⁵⁴	11 ³⁴	
3	6	100	9	9	120	48 ⁰	7 ⁴	18 ⁷	5 ⁴⁵	5 45	4 ⁵⁴	11 ³⁴	
4	7	100	10 ⁵	10 50	160	64 ⁰	6 ⁶	16 ⁴	7 ²⁷	7 27	4 ⁵⁴	11 ³⁴	
5	8	100	12	12	210	84 ⁰	5 ⁷	14 ³	9 ⁵⁴	9 54	4 ⁵⁴	11 ³⁴	
6	9	100	13 ⁵	13 50	270	108 ⁰	5 ⁰	12 ⁶	12 ²⁷	12 27	4 ⁵⁴	11 ³⁴	
7	10	100	15	15	330	132 ⁰	4 ⁵⁴	11 ³	15 ⁰⁰	15	4 ⁵⁴	11 ³⁴	

Egy egyszerű példán e kimutatás segítségével azonnal legszembeötlőbben meglátjuk a most fennálló bérmeghatározási módszer helytelenségét.

Ugyanis: egy szekeres 4'' vastag 100 folyó öl bükkfa szállításáért, a kimutatás V. rovata szerint, mely 100 öl utáni tiszta keresetet tüntet elő, (a IV-ik rovatban a folyó ölenkénti ár foglaltatik), összesen 6 forint fizetést nyer, 100 folyó öl 8'' vastag fáért pedig 12 forintot; ép annyit keres azon fuvaros is, ki 200 folyó öl 4''-es fát szállít.

A kimutatás VI-ik rovatából, mely 4—10'' átmérőre és 100 folyó öl hosszúságra mutatja a fa köb tartalmát, azt látjuk, hogy az, ki 12 forintért 200⁰ 4''-es fát fuvarozott, csak 104 köblábot, míg, ki ugyanazon bérért 100⁰ 8''-es fát vitt, 210, tehát 106 köblábbal többet terhelt.

Ezen ferdeség a súlyra nézve is fennáll.

A kimutatás VII. rovatában találjuk 100 folyó öl fának vastagságához képesti általános súlyát, mely akként számított ki, hogy egy köbláb súlya szoroztatott a VI-ik rovatban kitün-

tetett köbtartalommal; egy köbláb száraz bükkfának nehézségét pedig a következő egyenletből tudjuk meg: $56.4 \times 0.7 = 39.48$ é , vagy kerekesszámmal 0.4 mázsa, hol 56.4 é egy köbláb víz általános súlya, 0.7 a száraz bükkfa fajsúlya. E szerint 200 folyó öl $4''$ -es fának súlya 41.6 mázsa, 100 f. öl $8''$ -es fának pedig 84 mázsa, annak tehát, ki az utóbbi mennyiségű fát szállítja, ugyanazon bérért, t. i. 12 forintért 42.4 mázsával többet kell terhelni, mint annak, ki 200 folyó öl $4''$ -es fát fuvaroz.

A kimutatás VIII. rovata mutatja, mennyi bér esik 100⁰ szállításnál 1 köblábra, a IX-ik, mennyi egy mázsa súlyra, mindkét rovat pedig együtt azt, hogy, a fennálló árszabályzat szerint, a vastagabb fát szállító aránytalanul roszabban van fizetve, mint az, ki vékonyabbat fuvaroz.

Tekintve már most, hogy a vékonyabb fának fel- s leterhelése könnyebb, mint a vastagé, melynél többször a fuvarbérből fizetendő segély is szükséges; tekintve továbbá, hogy az először említett minőségű fa felrakása ép oly kevéssé igényel holmi mesterséges csomagolást, mint az utóbb nevezetté; tekintve végre azon, az erdészettel foglalkozók előtt eléggé ismert körülményt, hogy rendszeren a roszabb, gyengébb igásmarhák, rest s tékozló tulajdonosai vállalják a vékonyabb fa fuvarozását, az erőteljesebb vonatokkal biró jobb módu gazdák a vastagabb fa szállításához alkalmaztatván: világosan kitűnik az épületfa fuvarbérének meghatározásánál használatban lévő előbbi módszer helytelensége.

Nemesak a fuvarbér, hanem a fa eladási árának az említett téves alapon való kiszámítása is a köbtartalomra nézve hibás és káros, mert a gyengébb fa aránylag sokkal jobban fizettetik, mint a vastagabb, amannál értékesebb.

Hogy tehát mind az adásvevési ár, mind az épületfa fuvarbére helyesebben, igazságosabban határozathassék meg, szükséges ezek kiszámításánál (a méter-mérték behozataláig) a köblábot egységül felállítani.

E szerint például alapul véve a 10'' vastag, 100 öl hosszú fának köblábjáért eső, a VIII. rovat 7-ik tétele alatt előforduló bért, a X-ik rovatban fel lettek tüntetve azon bérek, illetőleg árak, melyek, tekintettel a fa vastagságára, egy folyó öl után fizetendőek, ezek megtalálhatnak, ha a kimutatás VIII-ik rovatának 7-ik tétel alatti számát a VI. rovatnak a köbtartalmat mutató számaival szorozzuk, és a III. rovat számaival osztjuk.

A XI. rovat magában foglalja a 100 folyó öl különböző vastagságu fa fuvarozása utáni keresetet, míg a XII-ik rovat az egy köbláb, a XIII-ik az egy mázsa súly után nyert fizetést tünteti elő, mely számok, legyen a fa 4'' vagy 10''-es egyenlők.

Nem ismeretes előttem, ha vajjon ezen, mint fenn ki lett mutatva, hamis alapon nyugvó fuvarbér, illetőleg faérték kiszámítási módszer más vidéken is használtatik? de legyen annak alkalmazása bármily kevésbé elterjedve, még sem tartám feleslegesnek, az iránti igénytelen nézetemet nyilvánítani.

Rappensberger Márton,

m. k. erdőész.

A kalocsai érsekség birtokán eszközölt homokkötések és az érsekségi erdők ismertetése.

(Irta és az Országos Erdészeti-Egyesület 1874. évi közgyűlésén előadta W e n d l Károly érsekségi erdőmester.)

Midőn ő excellentiája dr. Haynald Lajos ur kalocsai érseki székét 1867. évben elfoglalta és uradalmainak viszonyairól magának kellő tudomást szerzett, legott azon nemes eszme ébredt keblében, hogy az uradalmi pusztákon létező 2400 holdra menő futóhomok befásítás által megköttessék.

Ezen üdvös terv kivitele végett mindenekelőtt új faiskolák alapítottak, közvetlen a homokbuczkák és beültetendő térekhez hasonló talajban, és pedig :